

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 18/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového úradu K. a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 74/2007 zo 16. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2009 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Daňového úradu K. (ďalej len „daňový úrad“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 S 74/2007 zo 16. septembra 2009.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplynulo:

«V dňoch 20. až 22. 12. 2006 podal daňový subjekt - sťažovateľ 24 podaní správcovi dane, ktorým bol v tom čase Daňový úrad K.

Správca dane požiadal nadriadený orgán o predĺženie lehoty na rozhodnutie o týchto podaniach. ...

Sťažovateľ podal voči takémuto postupu námietku proti nesprávnemu postupu zamestnancov správcu dane zo dňa 5. 3. 2007.

Dňa 7. 3. 2007 sťažovateľ zaslal Daňovému úradu K. sťažnosť na nesprávny a nezákonný postup zamestnancov správcu dane - nerešpektovanie procesného postupu pri dodržiavaní povinnosti dodržiavania zákonných procesných lehôt na rozhodnutie zo dňa 5. 3. 2007, ktorú postúpil Daňový úrad K. orgánu príslušnému vybaviť sťažnosti – oddeleniu petícií a sťažností DR SR, ktorá bola doručená dňa 12. 3. 2007.

Dňa 19. 3. 2007 bolo sťažovateľovi doručených 17 odpovedí Daňového úradu K., v ktorých odpovedal sťažovateľovi, že nebude vo veci rozhodovať.

Dňa 19. 3. 2007 podal sťažovateľ osobne v podateľni DÚ K. podanie pod názvom „žiadost' o vydanie rozhodnutí a dodržanie zákonnej procesnej lehoty na vydanie rozhodnutí a odstránenie nečinnosti správcu dane – DÚ K.“, v ktorých sa domáhal rozhodnúť vo všetkých 18 začatých konaniach rozhodnutí a nie odpoveďou resp. postúpením veci nadriadenému orgánu.

Dňa 27. 6. 2007 bolo doručené daňovému subjektu oznámenie o vybavení sťažností DR SR sp. zn. I/132/1951-45197/07/Str. (Sť. č. 29/2007) zo dňa 6. 6. 2007, v ktorej konštatuje DR SR, že je neopodstatnená, lebo nadriadený orgán včas požiadal o predĺženie lehoty na rozhodnutie vo všetkých 24 začatých konaniach. Neuvedenie lehoty, o koľko boli predĺžené, lehoty na rozhodnutie DR SR nepovažuje za porušenie zákona. ...

Dňa 7. 5. 2007 bola doručená sťažovateľovi odpoveď pod názvom „žiadost' o vydanie rozhodnutia a dodržanie zákonnej procesnej lehoty na vydanie rozhodnutí a odstránenie nečinnosti správcu dane DÚ K. – odpoveď – 695/321/31918/2007/Šál zo dňa 17. 4. 2007“. Z tejto odpovede Daňového úradu K. – nového správcu dane vyplýva, že tento správca dane podľa jeho názoru nemôže vydať žiadne rozhodnutie. ...

Daňové riaditeľstvo SR, pracovisko K. rozhodnutím sp. zn. VI/230/64/697/2007 zo dňa 28. 2. 2007 rozhodlo tak, že Daňové riaditeľstvo SR pracovisko K. v zmysle § 4 ods. 1

Zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov na základe návrhu Daňového úradu K. o delegovanie daňového subjektu Ing. Mgr. K. M. zo dňa 29. 1. 2007 o delegovanie miestnej príslušnosti vyhovel a delegoval miestnu príslušnosť na správu daní daňového subjektu z Daňového úradu K. na Daňový úrad K. od nasledujúceho dňa po dni doručenia rozhodnutia.

Dňa 8. 8. 2007 podal sťažovateľ žalobu na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy na Krajský súd v Košiciach.

Dňa 20. 10. 2009 bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 74/2007 zo dňa 16. 9. 2009, ktorým súd návrh zamietol a navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal. ...

Ako je zrejmé zo skutočností uvedených v časti I. tejto sťažnosti, správca dane je v daňovom konaní, ktoré začalo podaním podaným sťažovateľom, nečinný a odmieta vydať rozhodnutie. Sťažovateľ vyčerpал prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, napriek tomu sa však nedomohol nápravy. Sťažovateľ poukazuje na to, že samotný pôvodný správca dane vo svojom liste sťažovateľovi zo dňa 19. 2. 2007 uviedol, že o podaniach sťažovateľa „nebolo možné v zákonom stanovenej lehote rozhodnúť“. Rovnako Daňové riaditeľstvo SR listom zo dňa 6. 6. 2007 sp. zn. I/132/1951-45197/07/Str. Sť. č. 29/2007, ktorým odpovedal na sťažnosť sťažovateľa na nečinnosť správcu dane uviedol: „Následne správca dane odpovedal na podania doručené v dňoch 20. – 22. 12. 2006, kedy samostatne na každé podanie vydal oznámenie, resp. rozhodnutie dňa 13. 3. 2007, ktoré boli Ing. Mgr. K. M. doručené dňa 19. 3. 2007.“

Tento spôsob vybavenia sťažnosti sťažovateľ svedčí o snahe tak správcu dane, ale aj orgánu, ktorý sťažnosť sťažovateľa vybavoval, vyhnúť sa povinnosti správcu dane rozhodnúť v začatých daňových konaniach. Sťažovateľ považuje za nesporné, že konanie začalo dňom, keď jeho podania boli doručené orgánu príslušnému konať vo veci, teda správcovi dane, ktorý bol v tom čase Daňový úrad K. Ustanovenie § 20 nepripúšťa možnosť, aby bolo konanie ukončené oznámením. ...

V tejto súvislosti nemožno súhlasiť s názorom vysloveným v napadnutom uznesení Krajského súdu v Košiciach, podľa ktorého začatie konania v zmysle § 20 ods. 1 Zákona

č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov je podmienené kvalifikovaným podnetom, ktorý je schopný vyvolať účinky začatia daňového konania.

Takýmto podnetom je buď príslušná forma iniciatívny fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. daňové priznanie a) alebo formalizovaná iniciatívy samotného správcu dane. Nie každé podanie daňového subjektu je však spôsobilé začatie daňového konania. ...

Ako je zrejmé zo sťažnosti, a jej príloh, správca dane doposiaľ nevydal v konaní, začatom sťažovateľovým podaním, žiadne rozhodnutie. Napriek tomu, že sťažovateľ využil možnosť, aby dosiahol nápravu tohto stavu v konaní pred všeobecným súdom, Krajský súd v Košiciach mu túto ochranu neposkytol.

Neposkytnutím ochrany sa takto stal zodpovedným za porušovanie práva sťažovateľa.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

«Právo sťažovateľa

- na prejednanie veci zákonom ustanoveným spôsobom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 74/2007 zo dňa 16. 9. 2009 a postupom Daňového úradu K. porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 74/2007 zo dňa 16. 9. 2009 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach aj Daňovému úradu K. pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Daňový úrad K. a Krajský súd v Košiciach sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej

zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní časti sťažnosti pre namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy presne neoznačeným postupom daňového úradu ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojho konania o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva alebo slobody, v dôsledku ktorého je o nej ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07, III. ÚS 252/08).

V danom prípade sťažovateľ využil právny prostriedok, ktorý mu zákon (Občiansky súdny poriadok) na ochranu jeho základného práva účinne poskytoval a proti postupu daňového úradu podal na krajskom súde návrh proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

Keďže v namietanom prípade právomoc krajského súdu vo vzťahu k preskúmaniu postupu orgánu verejnej správy (daňovému úradu) predchádza právomoci ústavného súdu, ktorá v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy nastupuje až subsidiárne, ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 167/09).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 7 S 74/2007 zo 16. septembra 2009. Porušenie tohto základného práva videl sťažovateľ najmä v spôsobe výkladu a následnej aplikácii ustanovení § 20 a § 30a zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného

hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, I. ÚS 167/09), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Vychádzajúc zo svojej judikatúry, ako aj námietok sťažovateľa, sa ústavný súd sústredil na preskúmanie napadnutého uznesenia krajského súdu z hľadiska dodržania zásad spravodlivého procesu.

V odôvodnení svojho rozhodnutia č. k. 7 S 74/2007-27 zo 16. septembra 2009, ktorým bol návrh sťažovateľa smerujúci proti nečinnosti orgánu verejnej správy (daňovému úradu) zamietnutý, krajský súd obširným spôsobom predstavil argumenty sťažovateľa obsiahnuté v návrhu, ako aj vyjadrenia odporcu a okrem iného konštatoval:

„Podaním doručeným Daňovému úradu K. dňa 22. 12. 2006 sa navrhovateľ domáhal vydania rozhodnutia o tom, či boli splnené, resp. nesplnené procesné podmienky existencie procesných prekážok ukončenia nezákonných daňových kontrol za zdaňovacie obdobie december 2000, február až december 2001 a január 2002 z dôvodu porušenia základných zásad konania pri hodnotení a získavaní dôkazov vzhľadom na zachovanie práv a právom chránených záujmov podľa § 2 ods. 1, 4 v spojení s § 15 ods. 17 zák. č. 511/1992 Zb.

Správca dane listom zo dňa 13. 3. 2007 navrhovateľovi dal na vedomie, že dôvody uvedené v jeho návrhu boli preverované na základe jeho sťažnosti Daňovým riaditeľstvom SR B., odborom vnútornej kontroly, oddelením petícií a sťažností. Poukázal na to, že tieto

dôvody boli súčasťou procesu, ktorý predchádzal vyrubovaciemu konaniu a tento postup je v súčasnosti predmetom odvolacieho konania. Preto o zákonnosti postupu správca dane rozhodne odvolací orgán v osobitnom konaní.

Zo súvisiacich spisov Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 S/85/2007, 6 S/126-132/2007 a 7 S/106-111/2007 súd zistil, že navrhovateľove návrhy na nečinnosť správneho orgánu súvisia s daňovou kontrolou začatou dňa 25. 5. 2005, ktorú navrhovateľ neumožnil ukončiť, preto správca dane určil základ dane a DPH podľa pomôcok podľa § 29 ods. 6 zákona o správe daní a poplatkov a protokol o tomto určení bol prerokovaný 31. 10. 2006. Vo vyrubovacom konaní bolo vydaných 13 platobných výmerov dňa 3. 11. 2006, ktoré boli navrhovateľovi doručené 24. 11. 2006 a navrhovateľ proti všetkým platobným výmerom podal odvolanie bez odôvodnenia, pričom vyzval správca dane, že odvolanie doplní až na výzvu správca dane. V odvolaniach namieta rovnaké nedostatky postupu správca dane a vykonávanej kontroly, ako v návrhu na začatie konania o splnení, resp. nesplnení procesných podmienok existencie procesných prekážok ukončenia nezákonných daňových kontrol za zdaňovacie obdobie december 2000, február až december 2001 a január 2002. V odvolaniach Daňové riaditeľstvo rozhodlo trinástimi rozhodnutiami zo dňa 12. 10. 2007 a navrhovateľ podal proti týmto rozhodnutiam žaloby doručené súdu dňa 7. 11. 2007. ...

Podľa § 20 ods. 1 citovaného zákona konanie je začaté dňom, keď sa podanie daňového subjektu doručilo orgánu príslušnému konať vo veci alebo dňom keď daňový subjekt na výzvu tohto príslušného orgánu doručil doplnené podanie. Ak sa konanie začína z podnetu orgánu príslušného konať vo veci, konanie sa začína dňom keď tento orgán vykonal voči daňovému subjektu alebo inej osobe, voči ktorej je podľa zákona oprávnený konať prvý úkon v konaní.

Za nečinnosť v zmysle § 250t ods. 1 O. s. p. je potrebné považovať pasivitu orgánov verejnej správy, t. j. stav, keď orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný.

V čase podania tohto návrhu odporca daňovú kontrolu nevykonával, pretože tá bola ukončená 31. 10. 2006 a vo vyrubovacom konaní, ktoré nasledovalo po ukončení daňových kontrol boli vydané správcom dane platobné výmery. V čase podania návrhu dňa 22. 12. 2006 sa už uskutočňovalo odvolacie konanie na odvolacom orgáne. Za tejto situácie

podanie predmetného návrhu nie je možné považovať za také podanie, ktoré by malo za následok začatie konania podľa § 20 zák. č. 511/1992 Zb. Podľa ods. 5 cit. zák. ustanovenia pre konanie je rozhodujúci obsah podania, i keď je nesprávne označené. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, čoho sa týka a čo navrhuje. Bez ohľadu na to, že navrhovateľ označil svoje podanie ako návrh na začatie konania, s poukazom na citované zákonné ustanovenie je toto podanie potrebné posúdiť ako odvolanie proti platobným výmerom z 3. 11. 2007, pretože navrhovateľ požaduje preskúmanie, či bol postup správcu v rámci daňovej kontroly a vyrubovacie konanie v súlade so zákonom a žiada zrušiť platobné výmery. V čase podania návrhu už prebiehalo odvolacie konanie začaté na základe predchádzajúceho odvolania navrhovateľa z 8. 12. 2006 a dôvody odvolania, ktoré doplnil podaním zo dňa 11. 1. 2007 sa prekrývajú s obsahom jeho podania označeného ako návrh na začatie konania v tejto veci.

Vychádzajúc z uvedených dôvodov podľa názoru súdu odporca nebol nečinný, ak o návrhu navrhovateľa doručeného Daňovému úradu K. dňa 22. 12. 2006 správca dane nerozhodoval formou rozhodnutia a na jeho podanie reagoval iba oznámením zo dňa 13. 3. 2007.

Súd zvážil všetky uvedené skutočnosti a na ich základe podľa § 250t ods. 3 O. s. p. návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.“

Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd celkom zreteľne sťažovateľovi vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, akými úvahami sa riadil, z akých dôkazov vychádzal a ktoré ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov boli preň určujúce. Prezentované výstupy krajského súdu dali pritom jednoznačný obraz o tom, z akého dôvodu krajský súd postup daňového úradu nevyhodnotil ako taký, pri ktorom by sa dalo vôbec uvažovať o nečinnosti, akú má na mysli § 250t Občianskeho súdneho poriadku. Okrem toho je ústavný súd toho názoru, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu.

Aj napriek tomu, že sťažovateľ prejavil nespokojnosť s namietaným uznesením krajského súdu z dôvodu nedodržania zásad spravodlivého procesu, ústavný súd sa nedomnieva, aby toto rozhodnutie vykazovalo znaky svojvoľnosti. Naopak, závery krajského súdu vyslovené v označenom rozhodnutí je potrebné charakterizovať ako logické a celkom legitímne.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07), sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010